

โทษประหารชีวิตกับการละเมิดสิทธิมนุษยชน Death Penalty and human rights violations

สรายุทธ ยหะกร¹

Sarayudth Yahakorn

Sarayudth.yah@stou.ac.th

Received: 19-09-2018

Revised: 30-01-2019

Accepted: 15-02-2019

บทคัดย่อ

ปัจจุบันสังคมไทย เกิดความแตกต่างทางความคิดในเรื่องโทษประหารชีวิต โดยแบ่งออกเป็น 2 ฝ่าย คือ ฝ่ายที่เห็นด้วยกับการมีโทษประหารชีวิต กับ ฝ่ายที่ไม่เห็นด้วยกับการมีโทษประหารชีวิตและต้องการให้ยกเลิกโทษประหารชีวิต ทั้ง 2 ฝ่าย ต่างมีเหตุผลสนับสนุนความคิดของตัวเอง

โดยฝ่ายที่เห็นด้วยกับโทษประหารชีวิตส่วนใหญ่ได้ให้เหตุผลว่า เนื่องจากผู้กระทำผิดได้กระทำการที่โหดเหี้ยม ทารุณต่อเหยื่อ ดังนั้น การลงโทษประหารชีวิตก็เพื่อเป็นการขุดเซยให้สาสมกับความผิดที่ได้กระทำ และเป็นการตัดโอกาสที่ผู้กระทำผิดจะหวนกลับมากระทำผิดอีก และเพื่อไม่ให้ผู้อื่นเอาเป็นเยี่ยงอย่าง ซึ่งเป็นเหตุผลที่เข้าใจได้

ส่วนฝ่ายที่ไม่เห็นด้วยกับโทษประหารชีวิต ส่วนใหญ่จะให้เหตุผลว่า การประหารชีวิตเป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชน

บทความนี้ จึงพยายามหาคำตอบว่า โทษประหารชีวิตนั้น เป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชนหรือไม่ โดยอาศัยเอกสารหลักฐานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องในการหาคำตอบ ดังกล่าว

คำสำคัญ: โทษประหารชีวิต สิทธิมนุษยชน

¹ สาขาวิชาศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

School of Liberal Arts, Sukhothai Thammathirat Open University



Abstract

Nowadays there are a difference in opinions about death penalty by between two parties. The First with the death penalty and the other against it and proposes to abolish the death penalty. Both sides have their own reasons to support their thinking. According to the pro party, most of them agree that the offender has committed a brutal crime to the victim. For this reason, the death penalty is an appropriate punishment. Furthermore, the pro party believes that the offender cannot reoffend. In addition, the death penalty is used as a deterrent to others. This party believes these reasons are sensible. According to the con party against the death penalty, most of them agree that it is a human rights violation. This article investigates whether the death penalty is a human rights violation by literature review from related documents

Keywords: Death penalty, Human rights

บทนำ

ปัจจุบัน สังคมไทยเกิดความแตกต่างทางความคิดในเรื่องโทษประหารชีวิต โดยน่าจะแบ่งออกได้เป็น 2 ฝ่าย (ที่ใช้คำว่า “น่าจะ” ก็เพราะคงมีคนจำนวนไม่น้อยที่ไม่รู้ลึก รู้สา กับโทษประหารชีวิต แลไม่คิดว่าเป็นปัญหาหลักสำคัญอะไรนัก) คือ ฝ่ายหนึ่งเห็นด้วย กับ อีกฝ่ายที่ไม่เห็นด้วยกับการมีโทษประหารชีวิต

ทั้ง 2 ฝ่าย ต่างก็มีเหตุผลของตัวเอง

โดยฝ่ายที่เห็นด้วยกับโทษประหารชีวิตส่วนใหญ่ ได้ให้เหตุผลว่า เนื่องจากผู้กระทำผิดได้กระทำการที่โหดเหี้ยม ทารุณต่อเหยื่อ ดังนั้น การลงโทษประหารชีวิตก็เพื่อเป็นการชดเชยให้สาสมกับความผิดที่ได้กระทำ และเป็น การตัดโอกาสที่ผู้กระทำผิดจะหวนกลับมากระทำผิดอีก และเพื่อไม่ให้ผู้อื่นเอาเป็นเยี่ยงอย่าง

ส่วนฝ่ายที่ไม่เห็นด้วยกับโทษประหาร ส่วนใหญ่ จะให้เหตุผลว่า (กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ กระทรวง ยุติธรรม, 2557, น. 1-2)

1. การประหารชีวิตเป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชน (ตามข้อ 3 ของปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน ของสหประชาชาติ)
2. การมีโทษประหารชีวิตไม่มีความสัมพันธ์กับการลดลงของอาชญากรรม
3. สภาพปัญหาที่เกิดขึ้นในระบบยุติธรรมทางอาญาย่อมมี ความเสี่ยงที่จะเกิดการเลือก

ปฏิบัติ หรือการตัดสินคดีที่มีความผิดพลาด ซึ่งนักโทษประหารชีวิตโดยส่วนใหญ่เป็นคนยากจน คนด้อยโอกาสไม่มีเงินจ้างทนายความ จึงไม่มีโอกาสในการที่จะต่อสู้คดี เพื่อให้ตนเองชนะคดีได้

4. หลายประเทศมีการยกเลิกโทษประหารชีวิต โดยสองในสามของประเทศต่าง ๆ ในโลกได้ยกเลิกโทษประหารชีวิตทั้งในทางกฎหมาย และ ทางปฏิบัติรวมกว่า 140 ประเทศ โดย 98 ประเทศ ยกเลิกโทษประหารชีวิตสำหรับความผิดทางอาญา ทุกประเภท มี 7 ประเทศยกเลิกโทษประหารชีวิตสำหรับความผิดอาญาทั่วไปเท่านั้น และ 35 ประเทศ ยกเลิกโทษประหารชีวิตในทางปฏิบัติ เหลือเพียง 58 ประเทศ ที่ยังคงใช้โทษประหารชีวิตอยู่
5. โทษประหารเป็นการตัดโอกาสให้ผู้กระทำผิดกลับตัวเป็นคนดีและไม่มีโอกาสกลับคืนสู่สังคม

เหตุผลของฝ่ายที่เห็นด้วยกับการมีโทษประหารชีวิตนั้น ก็เนื่องจากการตอบแทน ชดเชยแก่เหยื่อ และเป็นการลงโทษผู้ก่อเหตุให้สาสม รวมทั้งเป็นการตัดไม่ให้มีการกระทำผิดเกิดขึ้นอีก

ส่วนเหตุผลของฝ่ายที่ไม่เห็นด้วยกับโทษประหารชีวิต ดังกล่าวข้างต้น โดยเฉพาะประเด็นการละเมิดสิทธิมนุษยชนและเหตุผลอื่น ๆ ทำให้ผู้เขียนเกิดความสงสัยและอยากหาคำตอบ ที่อยู่บนพื้นฐานของหลักการที่เป็นเหตุผลเชิงประจักษ์ ว่าโทษประหารชีวิตนั้น ถือเป็น การละเมิดสิทธิมนุษยชนจริงหรือไม่ ไม่ใช่เป็นเหตุผลในลักษณะความคิดเห็นหรือทัศนคติส่วนตัว

การตั้งประเด็นและพยายามตอบข้อสงสัยดังกล่าว เพียงแค่ต้องการให้ข้อเท็จจริงเพื่อให้เกิดความกระจ่างชัด โดยอาศัยหลักฐานและเอกสารที่เป็นทางการ โดยปราศจากการตีความหรือขยายความใด ๆ อันจะทำให้เกิดความเข้าใจที่คลาดเคลื่อนได้

ดังนั้น การจะไขข้อสงสัยว่าโทษประหารชีวิตละเมิดสิทธิมนุษยชนหรือไม่ ควรจะทำความเข้าใจในประเด็นต่าง ๆ ดังนี้

1. ความหมาย ขอบเขต และหลักการของสิทธิมนุษยชน
2. โทษประหารชีวิต
3. กติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมือง (International Covenant on Civil and Political Rights – ICCPR)
4. ปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน (Universal Declaration of Human Rights)
5. กฎหมายรัฐธรรมนูญของไทย

1. ความหมาย ขอบเขตและหลักการของสิทธิมนุษยชน

1.1 ในแง่ความหมาย

สิทธิมนุษยชน มีผู้ให้ความหมายไว้หลากหลาย ในที่นี้ขอยกตัวอย่าง ดังนี้

- สำนักงานข้าหลวงใหญ่เพื่อสิทธิมนุษยชนแห่งสหประชาชาติ (หรือ OHCHR : The Office of the United Nations High Commissioner for Human Rights) ได้บัญญัติว่า

“ Human rights are rights inherent to all human beings, whatever our nationality, place of residence, sex, national or ethnic origin, colour,

religion, language, or any other status. We are all equally entitled to our human rights without discrimination. These rights are all interrelated, interdependent and indivisible.

Universal human rights are often expressed and guaranteed by law, in the forms of treaties, customary international law, general principles and other sources of international law. International human rights law lays down obligations of Governments to act in certain ways or to refrain from certain acts, in order to promote and protect human rights and fundamental freedoms of individuals or groups” (<https://www.ohchr.org/en/issues/pages/whatarehumanrights.aspx>)

สิทธิมนุษยชนถือเป็นสิทธิตามธรรมชาติ ของมนุษย์ทุกคนไม่ว่าจะมี สัญชาติ ถิ่นที่อยู่ เพศ หรือชาติพันธุ์ สีผิว ศาสนา ภาษาหรือสถานภาพใด ทุกคนมีสิทธิเท่าเทียมกันในสิทธิมนุษยชน โดยไม่เลือกปฏิบัติ สิทธิเหล่านี้มีความสัมพันธ์กันทั้งหมดพึ่งพากันและไม่สามารถแบ่งแยกได้ สิทธิมนุษยชนได้รับการรับรองและรับรองโดยกฎหมายในรูปแบบของสนธิสัญญากฎหมายจารีตประเพณีระหว่างประเทศ กฎหมายสิทธิมนุษยชนระหว่างประเทศกำหนดภาระหน้าที่ของรัฐบาลในการกระทำบางอย่างหรือละเว้นการกระทำบางอย่างเพื่อส่งเสริมและปกป้องสิทธิมนุษยชน และเสรีภาพขั้นพื้นฐานของบุคคลหรือกลุ่ม

- ในมาตรา 4 ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. 2560 ได้ระบุว่า

"สิทธิมนุษยชน" หมายความว่า ศักดิ์ศรี ความเป็นมนุษย์ สิทธิ เสรีภาพและความเสมอภาคของบุคคลที่ได้รับการรับรองหรือคุ้มครองตามรัฐธรรมนูญ ตามกฎหมายหรือหนังสือสัญญาที่ประเทศไทยเป็นภาคีและมีพันธกรณีที่จะต้องปฏิบัติตาม

นอกจากนี้ กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ กระทรวงยุติธรรม ได้อธิบายว่า สิทธิมนุษยชน คือ สิ่งจำเป็นสำหรับคนทุกคนที่ต้องได้รับในฐานะที่เป็นคน เพื่อให้คนๆ นั้น มีชีวิตอยู่รอดได้และมีการพัฒนา สิทธิมนุษยชนจึง



มี 2 ระดับ (กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ กระทรวงยุติธรรม, 2556, น. 2)

ระดับแรก สิทธิที่ติดตัวคนทุกคนมาแต่เกิด ไม่สามารถ ถ้ายโอนให้แก่กันได้ อยู่เหนือกฎหมายและอำนาจใด ๆ ของรัฐทุกรัฐ สิทธิเหล่านี้ได้แก่ สิทธิในชีวิต ห้ามฆ่า หรือทำร้ายต่อชีวิต ห้ามการค้ำมนุษย์ ห้าม ทรมานอย่างโหดร้าย คนทุกคนมีสิทธิในความเชื่อ มโนธรรมหรือลัทธิทางศาสนา ทางการเมือง มี เสรีภาพในการแสดงความคิดเห็นและแสดงออกหรือ การสื่อความหมายโดยวิธีอื่น สิทธิมนุษยชนเหล่านี้ไม่ จำเป็นต้องมีกฎหมายมารองรับ สิทธิเหล่านี้ก็ดำรงอยู่ซึ่งอย่างน้อยอยู่ในมโนธรรมสำนึกถึงบาปบุญคุณโทษ ที่อยู่ในตัวของแต่ละคน เช่น แม้ไม่มีกฎหมายบัญญัติ ว่าการฆ่าคนเป็นความผิดตามกฎหมาย แต่คนทุกคนมี สำนึกรู้ได้เองว่าการฆ่าคนนั้นเป็นสิ่งต้องห้ามเป็นบาป ในทางศาสนา เป็นต้น

ระดับที่สอง เป็นสิทธิที่ต้องได้รับการรับรองในรูปของกฎหมาย หรือต้องได้รับการคุ้มครองโดยรัฐบาล ได้แก่ การได้รับ สัญชาติ การมีงานทำ การได้รับความคุ้มครองแรงงาน ความเสมอภาคของหญิงชาย สิทธิของเด็ก เยาวชน ผู้สูงอายุ และคนพิการ การได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐาน การประกันการว่างงาน การได้รับบริการทางด้านสาธารณสุข การสามารถแสดงออกทางด้านวัฒนธรรมอย่างอิสระ สามารถได้รับความเพลิดเพลินจากศิลปะ วัฒนธรรมในกลุ่ม ของตน เป็นต้น

1.2 ในแง่ขอบเขตของสิทธิมนุษยชน แบ่งออกได้ เป็น 5 ด้าน คือ (กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ กระทรวงยุติธรรม, 2556, น. 2-4)

1.2.1 สิทธิพลเมือง ได้แก่ สิทธิในชีวิตและร่างกาย เสรีภาพและความมั่นคงในชีวิต ไม่ถูกทรมาน ไม่ถูกทำร้ายหรือฆ่า สิทธิในกระบวนการยุติธรรม ได้แก่ สิทธิในความเสมอภาคต่อหน้ากฎหมาย สิทธิที่จะได้รับ การปกป้องจากการจับกุมหรือคุมขังโดยมิชอบ สิทธิที่จะได้รับการพิจารณาคดีในศาลอย่างยุติธรรม โดยผู้พิพากษาที่มีอิสระ สิทธิในการได้รับสัญชาติ เสรีภาพของศาสนิกชนในการเชื่อถือและปฏิบัติตามความ เชื่อถือ

1.2.2 สิทธิทางการเมือง ได้แก่ สิทธิในการเลือกวิถีชีวิตของตนเองทั้งทางการเมือง เศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม รวมถึงการจัดการทรัพยากรธรรมชาติ เสรีภาพในการแสดงความคิดเห็นและการแสดงออก สิทธิ การมีส่วนร่วมกับรัฐในการดำเนินกิจการที่เป็นประโยชน์ สาธารณะ เสรีภาพในการชุมนุมโดยสงบ เสรีภาพ ในการรวมกลุ่ม สิทธิในการเลือกตั้งอย่างเสรี

1.2.3 สิทธิทางเศรษฐกิจ ได้แก่ สิทธิในการมีงานทำ ได้เลือกงานอย่างอิสระและได้รับค่าจ้างอย่างเป็นธรรม สิทธิในการเป็นเจ้าของทรัพย์สิน การได้รับมาตรฐานการครองชีพอย่างพอเพียง

1.2.4 สิทธิทางสังคม ได้แก่ สิทธิในการได้รับการศึกษา สิทธิในการได้รับหลักประกันด้านสุขภาพ แม่และเด็กต้องได้รับการดูแลเป็นพิเศษ ได้รับการพัฒนาบุคลิกภาพอย่างเต็มที่ ได้รับความมั่นคงทางสังคม มีเสรีภาพในการเลือกคู่ครองและสร้างครอบครัว

1.2.5 สิทธิทางวัฒนธรรม ได้แก่ การมีเสรีภาพในการใช้ภาษาหรือสื่อความหมายในภาษาท้องถิ่น มีเสรีภาพในการแต่งกายตามวัฒนธรรม การปฏิบัติกิจกรรมตามวัฒนธรรม ประเพณีท้องถิ่นของตน การปฏิบัติตามความเชื่อทางศาสนา การพักผ่อนหย่อนใจด้านการแสดง ศิลปะ วัฒนธรรม บันเทิงได้โดยไม่มีใครมาบังคับ

1.3 ในแง่หลักการสิทธิมนุษยชน ถือเป็นสาระสำคัญเพราะใช้อ้างอิงความเป็นสากลของสิทธิมนุษยชน และใช้เป็นเครื่องมือชี้วัดว่าสังคมใดมีการเคารพ และปฏิบัติตามหลักการสิทธิมนุษยชนหรือไม่ ได้แก่ (กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ (กระทรวงยุติธรรม, 2556, น. 5-7)

1.3.1 เป็นสิทธิธรรมชาติ ติดตัวมนุษย์มาแต่เกิด (Natural Rights) หมายความว่า มนุษย์ทุกคน มีศักดิ์ศรีประจำตัวตั้งแต่เกิดมาเป็นมนุษย์ ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ (Human Dignity) นี้ ไม่มีใครมอบให้ เป็นสิ่งที่ธรรมชาติได้กำหนดขึ้นในมนุษย์ทุกคน

1.3.2 สิทธิมนุษยชนเป็นสากลและไม่อาจแบ่งแยก หรือเลือกปฏิบัติได้ (Universality & Inalienability) หมายความว่า สิทธิมนุษยชนนั้นเป็นของคนทุกคน ไม่มีพรมแดน คนทุกคนมีสิทธิมนุษยชนต่าง ๆ เพราะ

โดยหลักการแล้วถือว่า คนทุกคนย่อมถือว่าเป็นคน ไม่ว่าจะอยู่ที่ไหนในโลก ไม่ว่าจะเชื้อชาติ สัญชาติ เหล่ากำเนิดใดก็ตาม ย่อมมีสิทธิมนุษยชนประจำตัวทุกคน จึงเรียกได้ว่าสิทธิมนุษยชนเป็นของคนทุกคน ไม่ว่าจะคน ๆ นั้น จะยากจนหรือร่ำรวย เป็นคนพิการ เป็นเด็ก เป็นผู้หญิง ส่วนที่กล่าวว่าสิทธิมนุษยชนไม่สามารถถ่ายโอนให้แก่กันได้ หมายความว่า ในเมื่อสิทธิมนุษยชนเป็นสิทธิประจำตัวของมนุษย์ มนุษย์แต่ละคนย่อมไม่สามารถมอบอำนาจ หรือสิทธิมนุษยชนของตนให้แก่ผู้ใดได้ไม่มีการครอบครองสิทธิแทนกัน

1.3.3 สิทธิมนุษยชนไม่สามารถแยกเป็นส่วน ๆ ว่าสิทธิใดมีความสำคัญกว่าอีกสิทธิหนึ่ง (Indivisibility) กล่าวคือ สิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมืองไม่สามารถแบ่งแยกว่ามีความสำคัญกว่าสิทธิทาง เศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม สิทธิทั้งสองประการนี้ต่างมีความสำคัญเท่าเทียมกัน ดังนั้นรัฐบาลใดจะมาอ้าง ว่าต้องพัฒนาประเทศให้ประชาชนมีความเป็นอยู่ทางเศรษฐกิจหรือต้องแก้ปัญหาปากท้องก่อน แล้วจึงค่อย ให้ประชาชนมีส่วนร่วมทางการเมือง ย่อมขัดต่อหลักการนี้

1.3.4 ความเสมอภาคและห้ามการเลือกปฏิบัติ (Equality and Non-Discrimination) การเลือกปฏิบัติเป็นปัญหาที่เกิดขึ้นมานานในทุกสังคม และถือเป็น การละเมิดสิทธิมนุษยชน เพราะเหตุว่าในฐานะที่เรา เกิดมาเป็นคน ต้องได้รับการปฏิบัติอย่างเท่าเทียมกัน ไม่ว่าจะเป็นคนจน คนรวย คนพิการ เด็ก หรือผู้สูงอายุ คนป่วยหรือมีสุขภาพดี

ความเสมอภาค คือ การที่ทุกคนควรได้รับจากส่วนที่ควรได้ ในฐานะเป็นคน เช่น การแจกของ ผู้ประสบภัยน้ำท่วม ทุกคนจะได้รับของแจกชิ้นพื้นฐาน เช่น ได้รับข้าวสาร อาหารแห้ง ยาป้องกันเท้าเปื่อย แต่หากมีครอบครัวหนึ่ง มีคนป่วยที่ต้องการยาเป็นพิเศษ หรือบางครอบครัวมีเด็กอ่อน ต้องได้รับนมผงเพิ่ม สำหรับเด็ก ทางราชการสามารถเพิ่มยา และนมผงให้แก่ครอบครัวเหล่านั้น นี่คือการเสมอภาคที่ได้รับ เพราะทุกคนในครอบครัวได้รับแจกสิ่งจำเป็นเพื่อการยังชีพแล้ว

1.3.5 การมีส่วนร่วมและการเป็นส่วนหนึ่งของสิทธินั้น (Participation & Inclusion) หมายความว่า ประชาชนแต่ละคนและกลุ่มของประชาชนหรือประชาสังคม

ย่อมมีส่วนร่วมอย่างแข็งขันในการเข้าถึงและได้รับประโยชน์จากสิทธิพลเมือง สิทธิทางการเมือง และสิทธิทางเศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรม

1.3.6 ตรวจสอบได้และใช้หลักนิติธรรม (Accountability & The Rule of Law) หมายถึง รัฐและองค์กรที่มีหน้าที่ในการก่อให้เกิดสิทธิมนุษยชน ต้องมีหน้าที่ตอบคำถามให้ได้ว่าสิทธิมนุษยชนได้รับการปฏิบัติ ให้เกิดผลจริงในประเทศของตน ส่วนสิทธิโดยยังไม่ได้ดำเนินการให้เป็นไปตามหลักการสากลก็ต้องอธิบาย ต่อสังคมได้ว่าจะมีขั้นตอนดำเนินการอย่างไร โดยเฉพาะรัฐต้องมีมาตรการปกครองประเทศโดยใช้หลักนิติธรรม หรือปกครองโดยอาศัยหลักการที่ใช้กฎหมายอย่างเที่ยงธรรม ประชาชนเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมได้โดยง่าย มีกระบวนการไม่ซับซ้อนเป็นไปตามหลักกฎหมายและมีความเท่าเทียมกัน เมื่ออยู่ต่อหน้ากฎหมาย ไม่มีใครอยู่เหนือกฎหมายได้

จากที่กล่าวมาข้างต้น จะพบว่า สิทธิมนุษยชนโดยรวมแล้ว ก็คือ หลักประกันด้าน สิทธิ เสรีภาพ ของความเป็นมนุษย์ที่จะต้องมีโดยธรรมชาติ เนื่องจากถือเป็นสิทธิที่ติดตัวมนุษย์มาตั้งแต่เกิดและครอบคลุมในหลายมิติทั้งการเมือง เศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม การมีชีวิต ไม่ถูกทำทารุณกรรม ทรมาน หรือการฆ่า และต้องได้รับการคุ้มครองจากรัฐบาล ซึ่งไม่ได้กล่าวถึงหรืออธิบายให้เห็นความเกี่ยวข้องเกี่ยวข้องกับโทษประหารชีวิตแต่อย่างใด หรือกล่าวว่า โทษประหารชีวิตถือเป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชนแต่อย่างใด

2. โทษประหารชีวิต

ในภาษาอังกฤษใช้คำว่า “Death Penalty” หรือ “Capital punishment” (คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ, 2556, น.40) ได้อธิบายว่า หมายถึง โทษทางอาญาที่รุนแรงที่สุดโดยทำให้บุคคลที่ถูกลงโทษตายไม่ว่าโดยวิธีการใดตามที่กฎหมายบัญญัติไว้ ตามประมวลกฎหมายอาญาของไทย การประหารชีวิตต้องทำโดยการฉีดยาพิษให้ตาย เนื่องจากการลงโทษประหาร เป็นผลจากการพิจารณา คดีอาญา ดังนั้นการตัดสินลงโทษจะต้องผ่านการพิจารณา โดยกระบวนการตามกฎหมายซึ่งโดยปกติจะทำโดยศาลอาญาหรือศาลอาญาทหาร ดังนั้น โทษประหาร จึงต่างกับ



การสังหารตามอำเภอใจ หรือ การสังหารโดยการพิจารณาอย่างรวบรัด หรือการสังหารนอกกฎหมาย ซึ่งเป็นการจงใจทำให้คนตายโดยเจ้าหน้าที่ของรัฐโดยไม่ผ่านกระบวนการยุติธรรม แม้ว่าตามกติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมือง ได้กำหนดว่าในประเทศที่ยังไม่ยกเลิกโทษประหาร โทษประหารจะมีได้แต่เฉพาะกับอาชญากรรมที่ร้ายแรงที่สุด **แต่ความเห็นของนักกฎหมายสิทธิมนุษยชนส่วนหนึ่ง** เห็นว่า โทษประหารชีวิตโดยตัวเองขัดต่อหลักสิทธิมนุษยชน

อย่างไรก็ตาม แม้ว่าโทษประหารชีวิตจะไม่ขัดต่อกติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมือง (ICCPR : International Covenant on Civil and Political Rights) แต่วิธีการประหารชีวิตอาจจะขัดต่อสิทธิมนุษยชน เช่น การใช้ก้อนหินขว้างให้ตาย หรือโบยให้ตาย ถือได้ว่า เป็นการลงโทษที่ทารุณโหดร้ายและขัดต่อสิทธิมนุษยชน (คณะกรรมการสิทธิมนุษยชน, 2555, น. 56-57)

จากคำอธิบาย ดังกล่าว จะพบว่า โทษประหารชีวิตนั้น ไม่สามารถทำได้ตามอำเภอใจ จะใช้กับอาชญากรรมที่ร้ายแรงเท่านั้น และต้องผ่านกระบวนการตามกฎหมายและศาลเท่านั้น อีกทั้งโทษประหารชีวิตก็ยังไม่ได้ขัดต่อองค์ระหว่างประเทศ ICCPR

โทษประหารชีวิตตามคำอธิบายนี้ จึงไม่น่าจะเกี่ยวข้องกับการละเมิดสิทธิมนุษยชนแต่อย่างใด เป็นเพียงความเห็น (แต่ความเห็นเท่านั้น) ของนักกฎหมายสิทธิมนุษยชนส่วนหนึ่งเท่านั้น ที่เห็นว่า โทษประหารโดยตัวเองขัดต่อหลักสิทธิมนุษยชน ซึ่งเมื่อพิจารณาหลักสิทธิมนุษยชนก็ไม่ได้ระบุเกี่ยวกับโทษประหารชีวิตว่า เป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชน ไว้แต่อย่างใด

3. กติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมือง (International Covenant on Civil and Political Rights – ICCPR)

ICCPR คือ สนธิสัญญาพหุภาคี ซึ่งสมาชิกใหญ่แห่งสหประชาชาติรับรองเมื่อวันที่ 16 ธันวาคม พ.ศ.2509 และมีผลใช้บังคับเมื่อ 23 มีนาคม พ.ศ. 2519 สนธิสัญญานี้ให้คำมั่นสัญญาว่าภาคีจะเคารพสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมืองของบุคคล ซึ่งรวมถึงสิทธิในชีวิต เสรีภาพใน

ศาสนา เสรีภาพในการพูด เสรีภาพในการชุมนุม สิทธิเลือกตั้ง และสิทธิในการได้รับการพิจารณาความอยุติธรรม จนถึงเดือนตุลาคม พ.ศ. 2552 กติการะหว่างประเทศนี้มีประเทศลงนาม 72 แห่งและภาคี 165 แห่ง

ICCPR เป็นส่วนหนึ่งของ "ร่างกฎหมายสิทธิมนุษยชนระหว่างประเทศ" ร่วมกับปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน (Universal Declaration of Human Rights หรือ UDHR) และกติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม (International Covenant on Economic, Social and Cultural Rights หรือ ICESCR)

กติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมืองนี้ติดตามตรวจสอบโดยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชน (Human Rights Committee) (หน่วยงานต่างหากจากคณะมนตรีสิทธิมนุษยชนแห่งสหประชาชาติ (United Nations Human Rights Council) ซึ่งได้แทนที่คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งสหประชาชาติ (United Nations Commission on Human Rights) ภายใต้อำนาจของสหประชาชาติใน พ.ศ. 2549)

ซึ่งตั้งขึ้นอย่างถาวร เพื่อพิจารณารายงานตามกำหนดเวลา ที่ส่งเข้ามาโดยรัฐสมาชิกตามข้อตกลงในสนธิสัญญา สมาชิกของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนนั้นจะคัดเลือกโดยรัฐสมาชิก แต่ไม่ได้เป็นตัวแทนของรัฐใด ๆ

ประเทศไทยเข้าเป็นภาคีของสนธิสัญญานี้โดยการภาคยานุวัติ (ภาคยานุวัติ คือ การที่รัฐหนึ่งซึ่งไม่ได้เป็นรัฐภาคีที่เข้าร่วมเจรจาและลงนามในสนธิสัญญาตั้งแต่แรก ได้ดำเนินการให้ความยินยอมเพื่อเข้าเป็นภาคีสนธิสัญญาและผูกพันตามสนธิสัญญาที่รัฐอื่น ๆ ได้ทำการวินิจฉัยตกลงก่อนแล้วและสนธิสัญญานั้นได้มีผลใช้บังคับอยู่ก่อนแล้ว) เมื่อวันที่ 29 ตุลาคม พ.ศ. 2539 และมีผลบังคับใช้กับไทยเมื่อวันที่ 29 มกราคม พ.ศ. 2540

ซึ่งเนื้อหาใน ICCPR ในภาค 3 ข้อ 6 ได้ระบุว่า

“ In countries which have not abolished the death penalty, sentence of death may be imposed only for the most serious crimes in accordance with the law in force at the time of the commission of the crime and not contrary to the

provisions of the present Covenant and to the Convention on the Prevention and Punishment of the Crime of Genocide. This penalty can only be carried out pursuant to a final judgement rendered by a competent court” (<https://www.ohchr.org/en/professionalinterest/pages/ccpr.aspx>)

เนื้อหาดังกล่าว หมายความว่า ในประเทศที่ยังมิได้ยกเลิกโทษประหารชีวิต การลงโทษประหารชีวิตอาจกระทำได้เฉพาะคดีอุกฉกรรจ์ที่สุดตามกฎหมายที่ใช้บังคับ ในขณะที่กระทำ ความผิด และไม่ขัดต่อบทบัญญัติแห่งกติกา นี้ และต่ออนุสัญญาว่าด้วยการป้องกันและการลงโทษอาชญากรรมล้างเผ่าพันธุ์ การลงโทษเช่นนี้จะกระทำได้อีก แต่โดยคำพิพากษาถึงที่สุดของศาล ซึ่งก็หมายความว่า ICCPR ก็ไม่ได้ยับยั้งโทษประหารชีวิตหรือมองว่าโทษประหารเป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชน แต่อย่างใด เพียงแต่โทษประหารต้องใช้กรณีคดีอุกฉกรรจ์และตามกฎหมายเท่านั้น

4. ปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน (Universal Declaration of Human Rights)

ปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน เป็นเอกสารประวัติศาสตร์ในการวางรากฐาน ด้านสิทธิมนุษยชนระหว่างประเทศฉบับแรกของโลก และเป็นพื้นฐานของกฎหมายระหว่างประเทศด้านสิทธิมนุษยชนทุกฉบับที่มีอยู่ในปัจจุบัน

ปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชนถือเป็นมาตรฐานที่ประเทศ สมาชิกสหประชาชาติได้ร่วมกันจัดทำเพื่อส่งเสริม และคุ้มครองสิทธิมนุษยชนของประชาชนทั่วโลก โดยเมื่อวันที่ 10 ธันวาคม พ.ศ. 2491 (ค.ศ. 1948) ที่ประชุมสมัชชาสหประชาชาติสมัยสามัญที่ 3 ได้มีมติรับรองปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน ทั้งนี้ ประเทศไทยเป็น 1 ใน 48 ประเทศแรกที่ ลงคะแนนเสียงร่วมรับรองปฏิญญาฉบับนี้ในการประชุม ดังกล่าว ซึ่งจัดขึ้น ณ กรุงปารีส ประเทศฝรั่งเศส

เนื้อหาของปฏิญญา ดังกล่าว มีทั้งหมด 30 ข้อ ซึ่งเนื้อหาข้อที่ 5 เป็นข้อหลัก ที่ฝ่ายไม่เห็นด้วยกับโทษประหาร มักจะนำมาเป็นข้ออ้างว่าโทษประหารขัดกับหลักสิทธิ

มนุษยชน ซึ่งเนื้อหาข้อที่ 5 มีดังนี้ (กรมองค์การระหว่างประเทศ กระทรวงการต่างประเทศ, 2551, น. 7)

Article 5

“ No one shall be subjected to torture or to cruel, inhuman or degrading treatment or punishment.”

หมายความว่า บุคคลใดจะถูกกระทำทารุณหรือ การปฏิบัติหรือการลงโทษที่โหดร้าย ไร้มนุษยธรรม หรือย่ำยีศักดิ์ศรีไม่ได้ เจตนารมณ์ของเนื้อหาความดังกล่าว น่าจะหมายความว่า เป็นหลักประกันว่า ในปัจจุบันและในอนาคต จะต้องไม่มีการกระทำอะไรที่ทารุณ โหดร้าย ไร้มนุษยธรรม หรือย่ำยีศักดิ์ศรี เพราะในอดีต ประเทศต่าง ๆ รวมทั้งประเทศไทย ก็เคย มีการลงโทษที่โหดร้าย เช่น วิธีการประหารชีวิตตามพระไอยการกระบดศึก 21 สถาน (<http://oknation.nationtv.tv/blog/localbetong/2010/09/26/entry-1>) เช่น ให้ต๋อยกระบานสีตะ (กบาลสีระชะ) เลิกออก (เปิดออก) เสียแล้ว เอาคีมคีบก้อนเหล็กแดงใหญ่ใส่ลงไปน้ำมันสะหมอง (มันสมอง) หรือ ให้เคี้ยวน้ำมันให้เดือดพลุ่งพล่าน แล้วลาดสาดลงมาแต่ศีรษะ (ศีรษะ) จนกว่าจะตาย

เนื้อหาความดังกล่าว ก็ได้ชี้ชัดว่า โทษประหารชีวิตถือเป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชน แต่อย่างใด อีกทั้งสาเหตุของการจัดทำปฏิญญาดังกล่าว เป็นผลมาจากสงครามโลกครั้งที่ 2 ที่ได้นำความหายนะมาสู่ชีวิตและทรัพย์สินของหลายประเทศทั่วโลก ชาวโลกได้ประจักษ์ถึงความทารุณโหดร้ายของพรรคนาซีเยอรมัน ที่ได้ฆ่าล้างเผ่าพันธุ์ชาวยิวหลายล้านคนและกระทำการย่ำยีประชาชนทุกประเทศที่เยอรมันเข้ายึดครอง ประเทศฝ่ายสัมพันธมิตรจึงเห็นพ้องต้องกันว่าต้องแสวงหามาตรการในการป้องกันมิให้เกิดเหตุการณ์ดังกล่าวขึ้นอีก ซึ่งก็ไม่ได้เกี่ยวข้องกับโทษประหารชีวิตแต่อย่างใด

5. กฎหมายรัฐธรรมนูญของไทย

เนื้อหาในรัฐธรรมนูญไทย ฉบับพุทธศักราช 2540 2550 และ 2560 มีเนื้อหาเกี่ยวกับสิทธิและเสรีภาพของประชาชน ซึ่งบางฉบับก็ได้มีการบัญญัติเกี่ยวกับ โทษประหารชีวิตไว้อย่างชัดเจน เช่น



5.1 รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ ในมาตรา ๓๑ ได้ระบุว่า “บุคคลย่อมมีสิทธิและเสรีภาพในชีวิตและร่างกาย การทรมาน ทารุณกรรม หรือการลงโทษด้วยวิธีการโหดร้ายหรือไร้มนุษยธรรม จะกระทำมิได้ **แต่การลงโทษประหารชีวิตตามที่กฎหมายบัญญัติไม่ถือว่าเป็นการลงโทษด้วยวิธีการโหดร้ายหรือไร้มนุษยธรรมตามความในวรรคนี้**” (รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช, ๒๕๔๐)

5.2 รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ ใน มาตรา ๓๒ “บุคคลย่อมมีสิทธิเสรีภาพในชีวิตและร่างกาย การทรมาน ทารุณกรรม หรือการลงโทษด้วยวิธีการโหดร้าย หรือไร้มนุษยธรรม จะกระทำมิได้ **แต่การลงโทษตามคำพิพากษาของศาลหรือตามที่กฎหมายบัญญัติ ไม่ถือว่าเป็นการลงโทษด้วยวิธีการโหดร้ายหรือไร้มนุษยธรรมตามความในวรรคนี้**” (รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช, ๒๕๕๐)

5.3 รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ ใน มาตรา ๒๘ “บุคคลย่อมมีสิทธิและเสรีภาพในชีวิตและร่างกาย การจับและการคุมขังบุคคลจะกระทำมิได้ เว้นแต่มีคำสั่งหรือหมายของศาลหรือมีเหตุอย่างอื่น ตามที่กฎหมายบัญญัติ การค้นตัวบุคคลหรือการกระทำใดอันกระทบกระเทือนต่อสิทธิหรือเสรีภาพในชีวิตหรือร่างกาย จะกระทำมิได้ เว้นแต่มีเหตุตามที่กฎหมายบัญญัติ การทรมาน ทารุณกรรม หรือการลงโทษด้วยวิธีการโหดร้ายหรือไร้มนุษยธรรม จะกระทำมิได้” (รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช, ๒๕๖๐)

จากเนื้อหาของรัฐธรรมนูญทั้ง ๓ ฉบับ จะพบว่า ฉบับปี พ.ศ. ๒๕๔๐ ซึ่งถือเป็นรัฐธรรมนูญฉบับที่ดีที่สุดฉบับหนึ่ง บางที่เรียกว่า เป็นรัฐธรรมนูญฉบับประชาชน อีกทั้งยังเป็นรัฐธรรมนูญฉบับแรก ที่มีบทบัญญัติในการจัดตั้งกลไกระดับชาติเพื่อทำหน้าที่คุ้มครองสิทธิมนุษยชน ซึ่งก็คือ คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ (อุดมศักดิ์ สนิธิพงษ์, ๒๕๔๘, น.๑๖๐) ก็ยังระบุว่า โทษประหารชีวิตตามที่กฎหมายบัญญัติ ไม่ถือเป็นวิธีการที่โหดร้าย ไร้มนุษยธรรม

ส่วนรัฐธรรมนูญ ฉบับปี พ.ศ.๒๕๕๐ แม้จะไม่ได้ระบุให้ชัดเกี่ยวกับโทษประหาร แต่ก็ยังมีเนื้อหาที่ครอบคลุมไว้ว่า การลงโทษตามคำพิพากษาของศาลหรือตามที่

กฎหมายบัญญัติ ไม่ถือเป็นการลงโทษที่โหดร้ายหรือไร้มนุษยธรรม

จนกระทั่งรัฐธรรมนูญ ฉบับปี พ.ศ. ๒๕๖๐ เนื้อหาก็ยังไม่ครอบคลุมหรือกล่าวให้ชัดเจนว่า โทษประหารเป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชน แต่อย่างไรก็ตาม เพียงแต่เนื้อหา รัฐธรรมนูญฉบับนี้ ก็ยังเป็นหลักประกันเรื่องสิทธิเสรีภาพในชีวิตและร่างกายที่จะมีใครมาละเมิดมิได้ ยกเว้นคำสั่งศาล และการทรมาน ทารุณกรรม หรือการลงโทษด้วยวิธีการโหดร้ายหรือไร้มนุษยธรรม จะกระทำมิได้ ไม่ได้มีรัฐธรรมนูญฉบับใด ระบุไว้อย่างชัดเจนว่า โทษประหารชีวิตเป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชนแต่อย่างใด

ส่วนเหตุผลอื่น ๆ ได้แก่

- การมีโทษประหารชีวิตไม่มีความสัมพันธ์กับการลดลงของอาชญากรรม เหตุผลดังกล่าว คงต้องพิจารณาอย่างรอบคอบ เนื่องจากอาชญากรรมถือเป็นปัญหาสังคม และเมื่อเป็นปัญหาสังคม ก็มีความสลับซับซ้อน สาเหตุของปัญหาอาชญากรรมจึงไม่ใช่เกิดจากเหตุผลใดเหตุผลเดียว คงไม่มีใครสามารถยืนยันได้อย่างชัดเจน (แม้จะอ้างผลงานวิจัย) ว่า โทษประหารชีวิตมีความสัมพันธ์กับการลดลงของอาชญากรรมหรือไม่

- เหตุผลต่อมา ที่ว่า สภาพปัญหาที่เกิดขึ้นในระบบยุติธรรมทางอาญาย่อมมี ความเสี่ยงที่จะเกิดการเลือกปฏิบัติหรือการตัดสินใจที่มีความผิดพลาดได้ ประเด็นก็คือ ต้องไปแก้ไขที่กระบวนการหรือระบบยุติธรรม ไม่ให้เกิดความผิดพลาด ไม่ใช่โทษประหารชีวิตเป็นข้ออ้างในการยกเลิกโทษประหาร หากยกเลิกโทษประหารด้วยเหตุผลนี้ แต่กระบวนการยุติธรรมยังไม่ได้รับการแก้ไข จะถูกต้องหรือไม่

- ส่วนเหตุผลที่ว่า ในหลายประเทศมีการยกเลิกโทษประหารชีวิต ไทยจึงต้องยกเลิกโทษประหารด้วยเหตุผลนี้ คงต้องขึ้นอยู่กับเงื่อนไขของแต่ละประเทศ เช่น คุณภาพประชากร สภาพสังคม เศรษฐกิจ ของแต่ละประเทศที่แตกต่างกัน ประเทศใดที่มีคดีอาชญากรรมน้อย และไม่มี ความรุนแรงของอาชญากรรม จะมีหรือไม่มีโทษประหารคงไม่ใช่ประเด็นหลัก เพราะคงไม่มีการบังคับใช้โทษประหารชีวิตเกิดขึ้น ในสภาพความเป็นจริงอยู่แล้ว

และเหตุผลสุดท้าย โทษประหารเป็นการตัดโอกาสให้ผู้กระทำผิดกลับตัวเป็นคนดีและไม่มีโอกาส

กลับคืนสู่สังคม ดังนั้น ข้อเสนอของฝ่ายไม่เห็นด้วยกับโทษประหาร คือ หามาตรการอื่นมารองรับ นั่นก็คือ การใช้โทษจำคุกตลอดชีวิตอย่างแท้จริง ซึ่งแนวทางนี้ก็สอดคล้องกับคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ที่ได้ศึกษาแนวทางยกเลิกโทษประหารชีวิตไว้ โดยต้องมีมาตรการรองรับที่มีคุณภาพมาทดแทน เช่น การใช้โทษจำคุกตลอดชีวิต อย่างแท้จริง (กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ กระทรวงยุติธรรม, 2556, น. 52)

เหตุผลข้อนี้เมื่อฟังแล้วก็เกิดข้อสงสัยว่า หากมีการลงโทษจำคุกตลอดชีวิตอย่างแท้จริง แทนการลงโทษประหารชีวิต จะเป็นการเปิดโอกาสให้ผู้กระทำผิดกลับตัวเป็นคนดีได้อย่างไร ในเมื่อชีวิตที่เหลืออยู่นั้น ต้องใช้ชีวิตอยู่ในเรือนจำ ไม่มีโอกาสกลับคืนสู่สังคมอีกแล้ว และการลงโทษจำคุกตลอดชีวิต น่าจะเป็นการกระทำที่ทารุณกรรมหรือไม่ เพราะชีวิตทั้งชีวิตจะหมดสิ้นอิสระภาพ อีกทั้งเมื่อผู้กระทำผิดถูกลงโทษจำคุกก็ต้องยอมรับว่า สิทธิมนุษยชนของตนเอง ในหลายเรื่องต้องถูกจำกัดลงอยู่แล้ว

บุคคลที่มีชื่อเสียงจำนวนมาก ทั้งนักปราชญ์ นักการเมือง นักวิชาการ ฯลฯ เห็นพ้องต้องกันว่า อิสระภาพ เป็นสิ่งสำคัญที่สุด เช่น โฮจิมินห์ อดีตผู้นำเวียดนาม ได้กล่าวว่า

“Nothing is more precious than independence
and liberty”

Ho Chi Minh

บรรณานุกรม

- กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ กระทรวงยุติธรรม. (2556). *บทวิเคราะห์ข้อมูล สถานการณ์และเชื่อมโยงเพื่อวางทิศทางแผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ฉบับที่ 3 (พ.ศ.2557-2561)*. กรุงเทพฯ: กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ กระทรวงยุติธรรม.
- กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ กระทรวงยุติธรรม. (2557). *รณรงค์เปลี่ยนแปลงโทษประหารชีวิตตามหลักสิทธิมนุษยชนสากล*. กรุงเทพฯ: กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ กระทรวงยุติธรรม.
- กรมองค์การระหว่างประเทศ กระทรวงการต่างประเทศ. (2551). *ปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน (Universal Declaration of Human Rights)* กรุงเทพฯ: กรมองค์การระหว่างประเทศ กระทรวงการต่างประเทศ.
- คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ. (2555). *ศัพท์สิทธิมนุษยชน สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ*. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ.

สรุป

สิทธิมนุษยชนนั้น เป็นสิ่งที่สำคัญและจำเป็นสำหรับมนุษย์ทุกคนที่ต้องได้รับและจะมีใครมาละเมิดไม่ได้ แต่การกล่าวอ้างว่า โทษประหารชีวิตนั้นเป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชน คงต้องมีการอธิบายและมีกรอบคิดที่ชัดเจนว่า ละเมิดหรือไม่อย่างไร และคงต้องแยกแยะทำความเข้าใจให้ชัดเจน ระหว่างการทำทารุณกรรม การฆ่า การลงโทษที่โหดเหี้ยม เป็นสิ่งที่จะกระทำไม่ได้และต้องไม่เกิดขึ้น

เมื่อมีบุคคลใดกระทำความผิดตามที่กฎหมายระบุไว้ ย่อมต้องได้รับโทษ เพียงแต่การได้รับโทษนั้นต้องผ่านขั้นตอนของกระบวนการที่บริสุทธิ์ ยุติธรรม ไม่มีการใช้วิธีการที่โหดร้ายทารุณ แต่ระดับความผิดที่กระทำย่อมต้องได้รับโทษที่แตกต่างกัน ผู้กระทำความผิดที่รุนแรง โทษที่ได้รับก็จะต้องทัดเทียมกับการกระทำนั้น โทษประหารจะคงอยู่หรือยกเลิก ไม่น่าจะสำคัญเท่าการคิดและหาวิธีทำอย่างไรให้คดีอาชญากรรมลดลงและไม่มีกรก่ออาชญากรรมที่รุนแรงเกิดขึ้นในสังคม



คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ. (2556). *ประมวลศัพท์และความรู้สิทธิมนุษยชน เล่ม ๒ ศัพท์สิทธิมนุษยชนในกระบวนการยุติธรรมและสิทธิมนุษยชนศึกษา สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ*. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ.

“พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐” (๒๕๖๐, ๑๒ ธันวาคม) ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๓๔ ตอนที่ ๑๒๓ ก หน้า ๒.

“รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐”. (๒๕๕๐, ๑๑ ตุลาคม) ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๑๔ ตอนที่ ๑๕๕ ก หน้า ๗.

“รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐”. (๒๕๕๐, ๒๔ สิงหาคม) ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๒๔ ตอนที่ ๑๔๗ ก หน้า ๘-๙.

“รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐”. (๒๕๖๐, ๖ เมษายน) ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๓๔ ตอนที่ ๑๐๐ ก หน้า ๘-๙.

อุตม์ศักดิ์ สินธิพงษ์. (๒๕๕๘). *สิทธิมนุษยชน คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพ*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์วิญญูชน.

(<https://www.ohchr.org/en/issues/pages/whatarehumanrights.aspx>)

(<https://www.ohchr.org/en/issues/pages/whatarehumanrights.aspx>)

(<https://www.ohchr.org/en/professionalinterest/pages/ccpr.aspx>)

(<http://oknation.nationtv.tv/blog/localbetong/2010/09/26/en>)